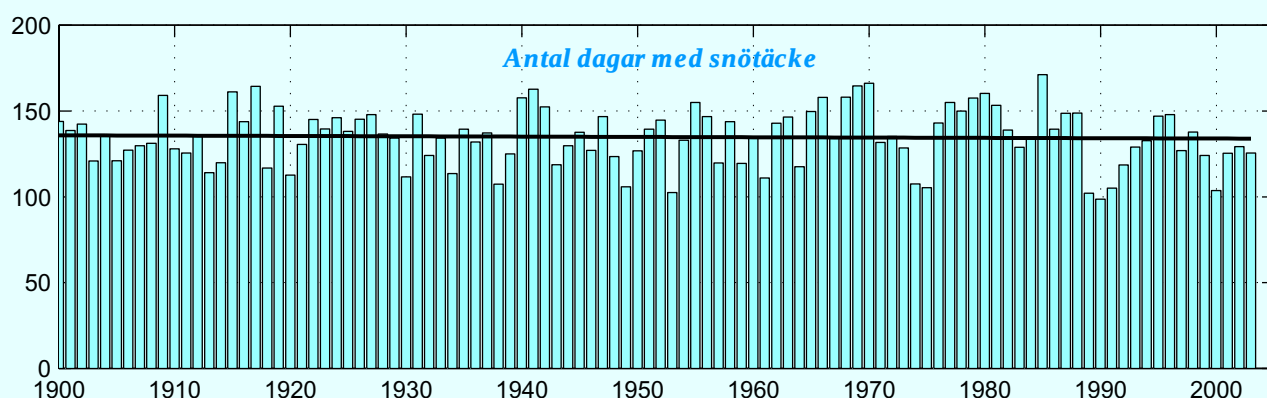

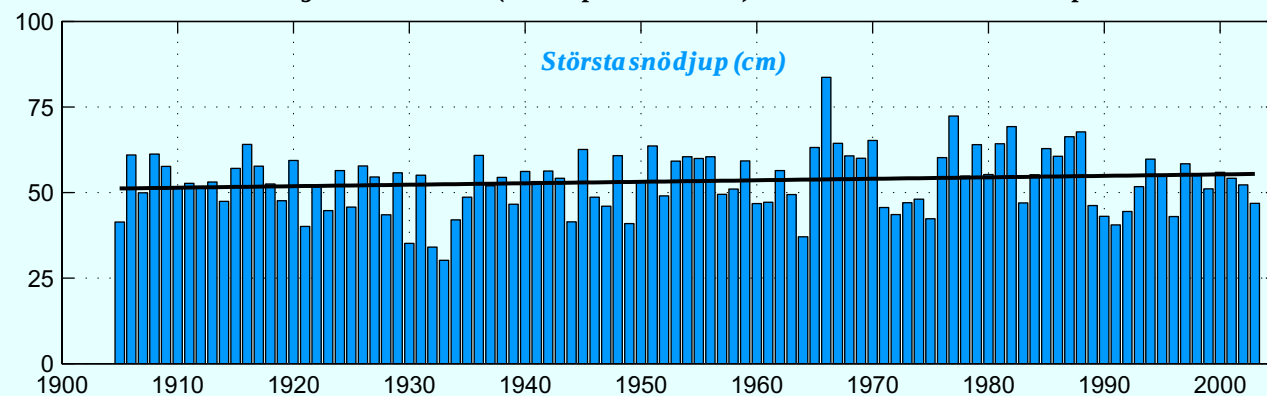

Sveriges snöklimat under 100 år

För att se om snödjup och antal dagar med snötäcke har förändrats under senare decennier visas här diagram över antal dagar med snötäcke och största snödjup för Sverige som helhet och uppdelat på landsdelar. När det gäller medelvärdet för hela Sverige kan man se att både det maximala snödjupet och antalet dagar med snötäcke i grova drag håller sig på samma nivå sedan 1900-talets början. Mer detaljerade analyser (se insidorna) visar dock att snötillgången minskat tydligt i främst Götaland och Svealand under de senaste 40 åren. Det finns en klar koppling mellan snötillgång och vintertemperatur, speciellt i södra Sverige där temperaturen ofta ligger nära noll grader. Minskningen i snö kan därför ses som ett resultat av milda vintrar, speciellt efter 1987.

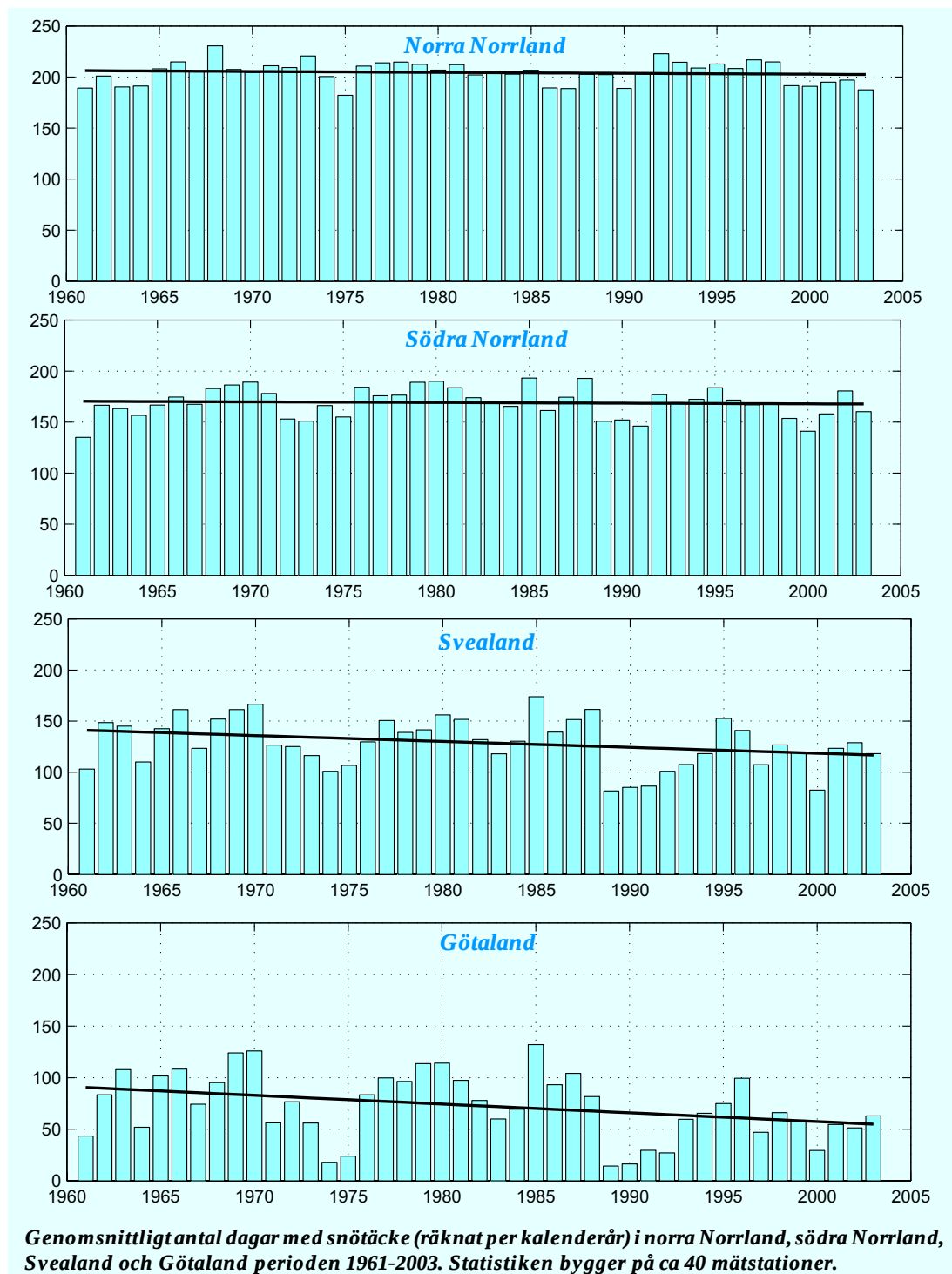

Medelvärden av antalet dagar med snötäcke (räknat per kalenderår) vid ca 40 mätstationer under perioden 1900-2003

Medelvärden av största snödjup per kalenderår vid ca 40 mätstationer under perioden 1905-2003

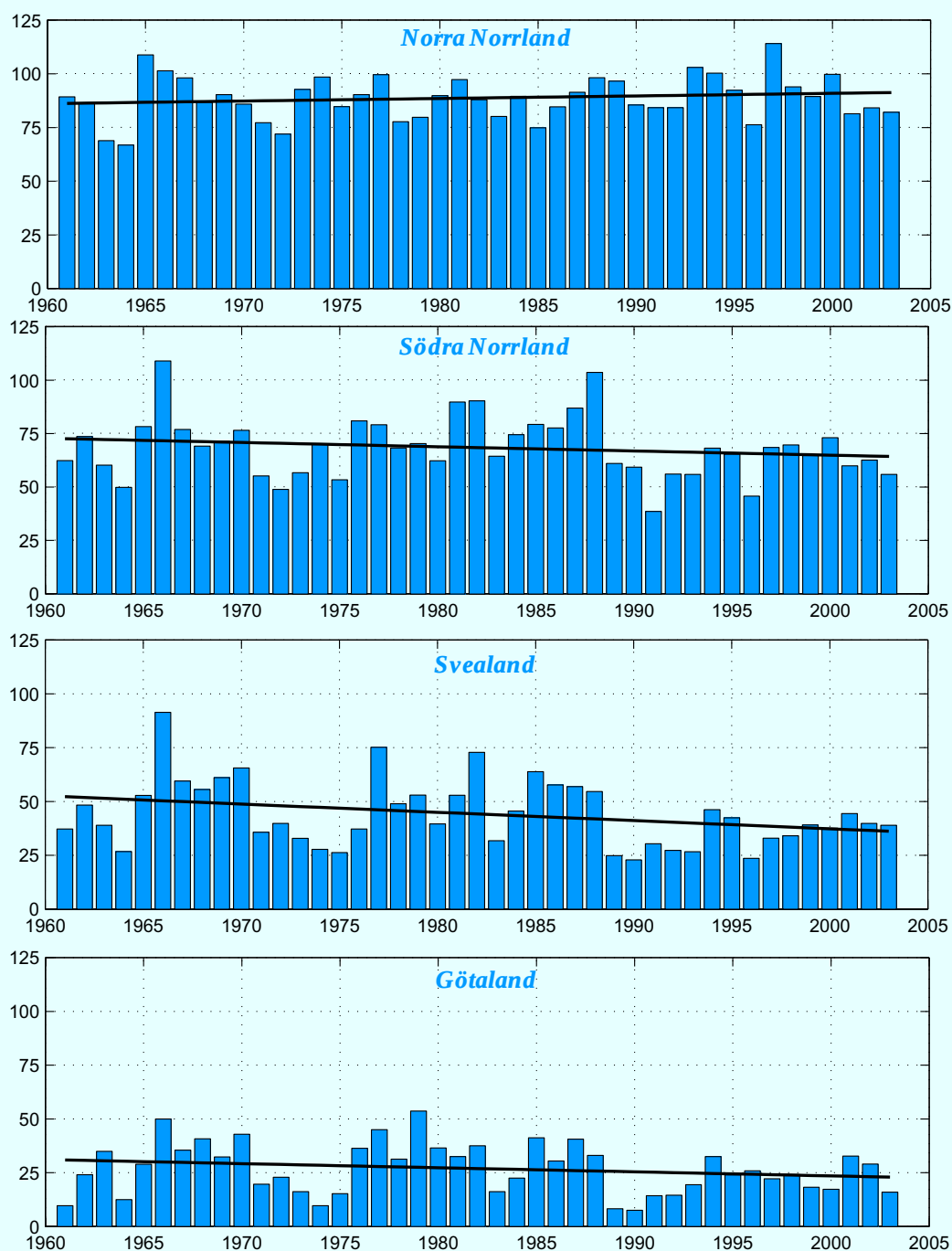
Till varje diagram har det ritats in en minsta-kvadratanpassad trendlinje som visar den allmänna utvecklingen.

Antal dagar med snötäcke

I diagrammen ovan kan man se utvecklingen i antal dagar med snötäcke 1961-2003 för norra och södra Norrland, Svealand samt Götaland. Minskningen är väldigt tydlig för södra Sveriges del, medan de förhållandevis milda vintrarna på senaste år inte återspeglas i någon nedgång i norra Norrland. Här kan man tänka sig att tämligen riklig vinternederbörd har spelat en motverkande roll. I stora drag kan man säga att snösäsongens längd i genomsnitt har reducerats med 40% i Götaland och 20% i Svealand sedan 1960.

En närmare titt på toppar och dalar i den längre statistiken visar att snöfattiga vintrar dominerade i södra Sverige under 1930-talet, första halvan av 1970-talet samt åren efter 1989. I Götaland har t ex sju av åren med absolut minst antal dagar med snötäcke inträffat efter 1974. Omvänt så utmärkte sig 1960- och 1980-talen för långa vintrar med stabilt snötäcke. För Norrlands del kan man däremot inte lika kategoriskt peka ut några speciella perioder med få respektive många dagar med snötäcke, men 1930-talet var, liksom i södra Sverige, även här ett snöfattigt decennium.

Genomsnittligt största snödjup per kalenderår i norra Norrland, södra Norrland, Svealand och Götaland perioden 1961-2003. Statistiken bygger på ca 40 mätstationer.

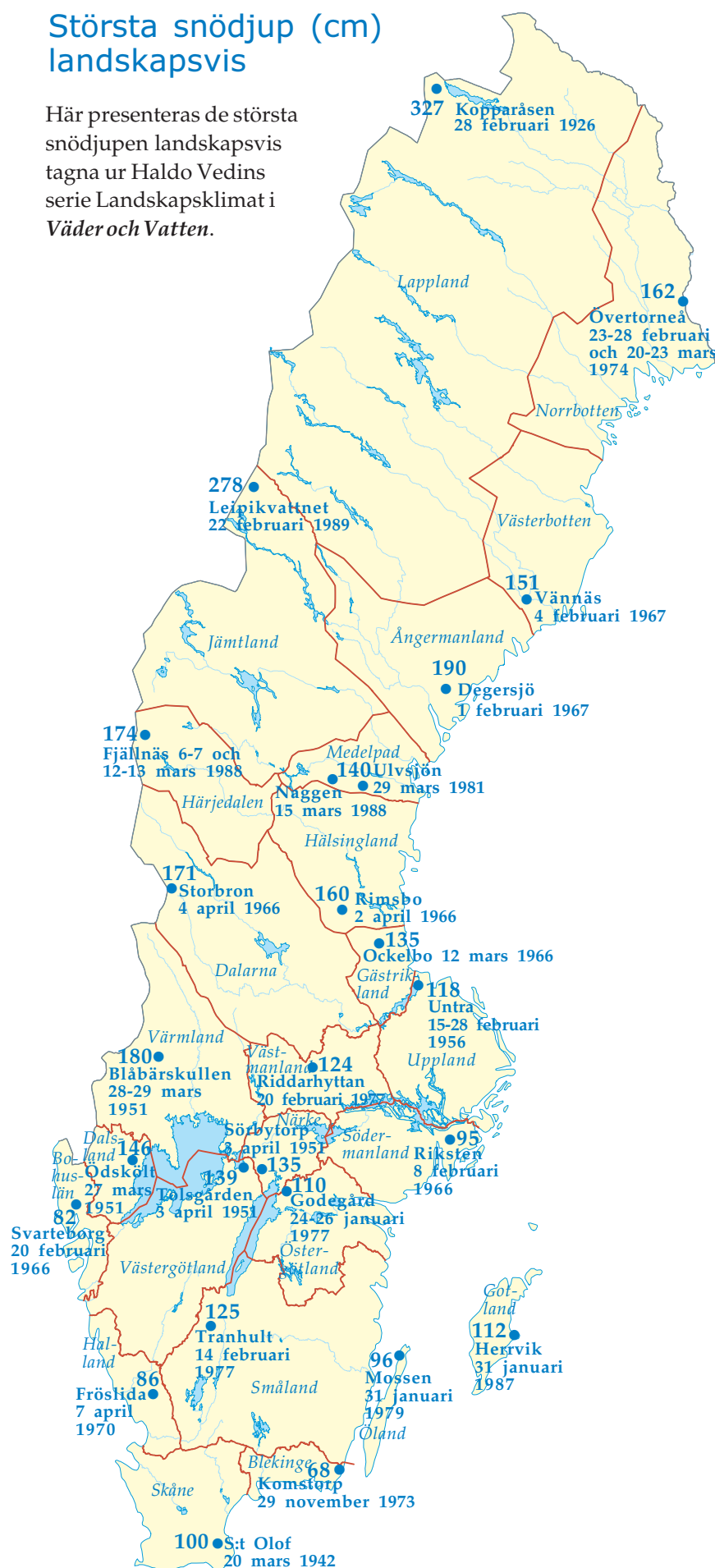
Största snödjup

Diagrammen ovan visar tidsserier för maximala snödjup. Precis som i fallet med snösäsongens längd kan man även här se en nedåtgående trend i södra Sverige med den största procentuella minskningen i Svealand. I norra Norrland har det däremot skett en liten ökning i det maximala snödjupet under perioden 1961-2003.

Utvecklingen av det maximala snödjupet går i stort sett hand i hand med variationerna i snösäsongens längd. Götaland och Svealand hade således ovanligt små snödjup under 1930- och 1990-talen, medan statistiken för Norrland uppvisade en bottennotering på 1930-talet. Snörika vintrar var för riket som helhet vanligt förekommande under 1960- och 1980-talen, men här kan också tilläggas att 1920-talet var ett snörikt årtionde i Svealand liksom 1990-talet i norra Norrland. Ett i många avseenden extremt snörikt år i stora delar av Sverige var 1966. Av de 40 stationer som låg till grund för statistiken över Sverigemedelvärdet av största snödjup (sid 1) var det hela 18 stycken som detta år kunde rapportera ett maximalt snödjup på 100 cm eller mer! Det är ett tämligen unikt rekord i svensk snöstatistik. På andra plats kom år 1936 med 10 stationer.

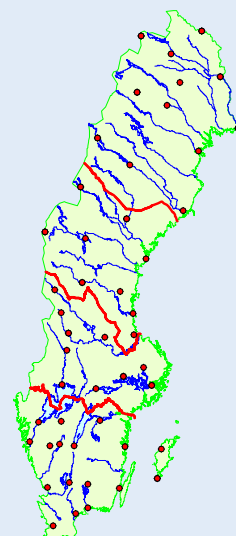
Största snödjup (cm) landskapsvis

Här presenteras de största snödjupen landskapsvis tagna ur Haldo Vedins serie Landskapsklimat i *Väder och Vatten*.

Faktabladet sid 1-3

bygger på ett examensarbete i meteorologi utfört av **Mattias Larsson**, student vid Uppsala universitet. I detta har han analyserat snöstatistik för ett 40-tal svenska stationer. Ett av syftena med studien var att se om man kan spåra någon tydlig nedgång i snödjup och antal dagar med snötäcke under senare decennier när den globala medeltemperaturen stigit ganska markant. Arbetet innebar en hel del detektivjobb i arkivet för att komplettera snödata.

• mätstation som ingår i statistiken
— regionsgräns

För att skapa en mer lättöverskådlig statistik beräknades medelvärden för hela landet samt för regionerna Götaland, Svealand, södra och norra Norrland. Indelningen gjordes per kalenderår för att kunna utnyttja det äldre material som Helge Pershagen tagit fram.

Rapporten i sin helhet i en engelsk version finns utlagd på hemsidan för Meteorologiska avdelningen, Institutionen för geovetenskaper, Uppsala universitet: www.met.uu.se/exjobb/index.html.

Hans Alexandersson har varit handledare för examensarbetet och även gjort sammanfattningen i faktabladet.

Sammanställt av Carla Eggertsson Karlström